

ת"פ 57831/05 - מדינת ישראל - פמ"מ נגד פלוני

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 19-05-57831 מדינת ישראל נ' פלוני (עוצר)

בפני כבוד השופט חגי טרסו

בעניין: מדינת ישראל - פמ"מ
המאשימה

נגד
פלוני (עוצר)
הנאשם
ע"י ב"כ עוז אלי מסטרמן

הכרעת דין

רקע:

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המיחס לו הוצאה - עבירה על סעיף 448 רישא לחוק העונשין (להלן: "החוק"). על פי עובדות כתב האישום, ביום 19.5.10, בסמוך לשעה 10:00, שילח הנאשם אש ברכב שבולט סואנה מר. 61-521-10 (להלן: "הרכב"), שחנה ברחוב הפלמ"ח בגיןונה, וכתוואה מכף התפשטה שריפה בחלק הפנימי של הרכב, וגרמו לו נזקים.

הנאשם כפר במיוחס לו בכתב האישום והעליה טענות בשני מישורים נפרדים. ראשית, נטען כי אין בחומר הראיות שנאסף כדי לבסס מעלה לכל ספק סביר את המסקנה כי הנאשם הוא שגרם לשריפה שהתרחשה ברכב. שנית, וככל שתדיחה הטענה הראשונה, נטען כי עומדת לנאשם ההגנה של אי שפויות הדעת. על רקע זה, גובש בין ב"כ הצדדים מתווה דיןוי, במסגרתו התבקש בית המשפט בשלב הראשון להכריע בשאלת האם הוכחה אחריותו של הנאשם לביצוע מעשה הוצאה ברמה הנדרשת לצורך הרשעה בפלילים, ואילו הדיוון בסוגיות הנוגעות למצבו הנפשי של הנאשם נדחה בשלב מאוחר יותר של ההליך.

לצורך הכרעה בסוגיה הראשונה הוגש בהסתכמה כל חומר החקירה לעיון בית המשפט, ולאחר שהנאשם בחר שלא להעיד להגנתו, על אף שהוארו לו השלכותיו של צעד זה, נשמעו סיכומים מטעם ב"כ הצדדים. בהמשך, ביום 19.12.16, בהחלטה מפורטת ומונומקט, קבעתי כי עליה בידי הتبיעה להוכיח ברמה של מעלה לכל ספק סביר, כי הנאשם חיזית את הרכב, כמיוחס לו בכתב האישום, וגרם לנזקים המפורטים שם. עוד הובהר בהחלטתי הנ"ל, אשר אותה יש לראות כחלק בלתי נפרד מההחלטה הדין הנווכחית, כי ככל שלא יעמוד לנאשם הסיג של אי השפויות, כאמור בסעיף 34ח' לחוק, יהיה מקום להרשיעו בעבירה שיוחסה לו.

עמוד 1

לנוכח מצאים אלה, פנו באו כוח הצדדים לחלקו השני של המתווה ופרשו טענותיהם בסוגיות הפסיכיאטריות. במסגרת זו נשענה התביעה על חווות הדעת שהוכנו על ידי ד"ר גרינשפן, מנהל המחלקה הסגורה במב",ז, בה אושפז הנאשם בשבועות שלאחר מעצרו בגין האירוע המפורט בכתב האישום. מנגד, הצילה ההגנה חוות דעת מטעמו של ד"ר מנדל פוקס, פסיכיאטר מומחה. שני המומחים אף התיצבו לדין בפני בית המשפט, השמיעו דעותיהם והשיבו לשאלות ב"כ הצדדים. ההחלטה הנוכחית תתייחס אפוא לחווות דעת אלה ולסוגיות המשפטיות והעובדתיות המתעוררות בנוגע לתחולת סיג או השפויות על עניינו של הנאשם שלפני.

חוות הדעת של ד"ר גרינשפן:

מטעם התביעה הציגו בהסכמה חוות הדעת של ד"ר גרינשפן, אשר הוגש במקור במסגרת הליכי המעצר עד תום היליכים שננקטו נגד הנאשם. מדובר בחוות דעת מפורטת, המונה 9 עמודים, מיום 4.6.19 (ת/41) ובחוות דעת מלאימה מיום 15.7.19, במסגרת סיפק ד"ר גרינשפן הבהירות שהתבקשו אז על ידי בית המשפט (ת/42). על פי ממצאי חוות הדעת, לוקה אמין הנאשם במחלה נפש מסוג סכיזופרניה, אך בעת ביצוע המעשים המיוחסים לו בכתב האישום לא פעל בהשפעת מחשבות שווא או הפרעות הלוצינטוריות, ידע להבדיל בין מותר לאסור והוא על כן אחראי למשין.

בחוות הדעת המרכזית, ת/41, תיאר ד"ר גרינשפן בהרחבה את עברו הפסיכיאטרי של הנאשם, אשר מוכר כנכח על רקע נפשי מאז שנת 2014, אז אושפז לראשונה בבית החולים בנס ציונה, לנוכח מצב פסיכוטי חריף המלאוה בתוקפנות. במהלך אותו אשפוז אובחן קליקה בסכיזופרניה ובשימוש לרעה בחומרים פסיכואקטיביים. ביוני 2017 אושפז בשנית בבית החולים, אז סבל בין היתר מחשבות שווא של רדיפה וגדלות ומחלציניות שמיעה. טיפול רפואי שקיבל הביא להטבה במצבו והוא שוחרר לבתו תחת אבחנה דומה לזה שנקבעה באשפוז הקודם. במאי ובאוגוסט 2018 אושפז לפרק זמן קצרם, וביום 17.4.19 נבדק במיין בית החולים "ברא יעקב" ונמצא במצב פסיכוטי שבמרקזו מחשבות שווא של גדלות, אך בהדר עדות למסוכנות מידית שוחרר מבית החולים. הוצאה בעניינו הוראת אשפוז כפי לא דחוק, אך הנאשם לא התיצב לועידה הפסיכיאטרית ולא אושפז בפועל.

האירוע בו עסקין התרחש צצ'ור ביום 10.5.19 בשעות הבוקר. הנאשם נעצר באותו יום בשעה 15:17 (ראו דוח המעצר ת/21) ובשעה 19:36 מסר את הודיעתו הראשונה, ת/24, שעוד תזכר בהמשך. מאוחר יותר באותו יום, בסמוך לחצות, הובא הנאשם על ידי המשטרה לחדר המין בבית החולים ברזילי באשקלון, לאחר שהתלון על כאבי ראש ודימום ספונטני מהאך. בבדיקה בחדר המין אובחנו בתוכן החשיבה, בין היתר: "מחשבות שווא של יחס ורדיפה, גדלות מגנית, שליטה על הזמן, רואה עצמו כאורגניזם נפרד מבני אדם... שמיעת קולות". שיפוט ובוחן הממציאות נמצאו פגומים והותבנה חסירה. על רקע זה הוצאה על ידי הפסיכיאטר המחויז הוראת אשפוז כפי בעניינו של הנאשם, והוא הועבר לאשפוז במב".ז.

ביום 11.5.19 בשעות הבוקר נבדק הנאשם בחדר המין במב".ז. נמצא כי הוא מתizzato בכל המובנים, אך בתוכן נמצאו מחשבות שווא של יחס ורדיפה לפיהם "עשוי עלי ניסיין בנס ציונה, החתימו אותו על דברים". בנוסף, תיאר שמיעת קולות בתוך הראש. בוחן הממציאות נמצא פגום, השיפוט לקוי והותבנה למצבו חסירה. למחזרת, נקלט הנאשם במחלקה

הסgorה במב"ן, אותה מנהל ד"ר גראנשפן. בקבלתו לחקירה נבדק. מודע והתמצאות נמצאו תקינות. בתחילת הבדיקה היה דיסימולטיבי, הכחיש את החשדות נגדו וטען שמדובר טוב. בהמשך, הביע מחשבות שווא של יחס, רדיפה וגדלות. כמו כן סיפר על הפרעות בתפיסה ועל קולות המדברים עמו. השיפוט וההתבנה נמצאו לקויים והתרשםות הייתה ממצב פסיכוטי פרנואידלי חריף.

בהמשך חוות הדעת מתוארת התנהלות הנאשם ומצבו במהלך תקופת האשפוז, ודגש מיוחד ניתן ליחסו של הנאשם לעבירה בה הוא מואשם. פרט זה בחוות הדעת עולה כי תחילת הכחיש הנאשם את החשדות כלפי והסביר כי מעליים עליו האשומות שאין לו קשר אליון כמו הצחות מבנים, הריגת חיות ועוד. בהמשך, כשהוא סבר לנאים, לאחר קבלת כתוב האישום, שהוא מואשם רק בהצתת הרכב היחיד, אמר הנאשם לבודק כי הוא מבקש להתוודות אז מסר שעבר ליד הרכב וזרק לעברו בDAL סגירה. הוא לא הבחן בחלון השבור וסביר שהבדל כבוי, אך שלא התקoon כלל להציג את הרכב, והוא מצטער מאד על הנזק שגרם. בחוות הדעת הודה כי הנאשם שלל כל תוכן פסיכוטי נסיבתי הקשור להצתת הרכב (דלויזיות או הלויצינציות), וכשנשאל מדוע לא פתח את דלת המכונית לאחר שהבחן שהבדל נכנס פנימה מעוד לחalon השבור, השיב שהדלת הייתה סגורה "וגם כי זה להתעסק עם רכוש של אחר".

פרק נוסף בחוות הדעת ת/41 עוסק בניתוח חומר החקירה המשפטתי. בהקשר זה מצביע ד"ר גראנשפן על כך שה הנאשם הכחיש בחיקירותו את ההצתה שיווחסה לו, ולא הביע כל מחשבות שווא הקשורותairaע בו הואשם. לעומת זאת, חזר והסביר כי ביום האירוע היה כעס לאחר שהתרבר לו כי משוכרטו עוקלה וכי לא יוכל לשורך כסף מחשבונו בבנק הדואר. ד"ר גראנשפן מתיחס לכל אחת מהחקירות, מצטט מתוכן ומבהיר כי ככל שמדובר בעבירה המיוחסת לנאים בכתב האישום, ניתן לראות כי הנאשם מסר תשובות ענייניות, הכחיש את המiosis לו, תיאר את הкус בו היה שרוי ואת הרקע לכך, בדמות עיקול החשבונו, ואף הבahir מפורשות כבר בהודעתו הראשונה מיום האירוע (ת/24 ש' 209-206) כי הוא מודע לכך שאסור להציג וכי מדובר בעבירה על החוק. בסקרת תשוביות ניכר כי חשבתו מאורגנת וענינית ואין כל עדות להפרעות במהלך החשיבה או לדלויזיות והלויצינציות הקשורות למעשה בו הוא מואשם.

בחוות הדעת המשלימה התייחס כאמור ד"ר גראנשפן לבקשת הבירה מטעם בית המשפט שדן בהליכי המשפט. הבירה ראשונה התקשה לגבי הפער בין האמור בחוות הדעת הראשונה לבין המצב הפסיכוטי בו היה הנאשם מצוי, ואשר בעטיו אף הוצאה ביום 11.5.19 הוראת אשפוז כפיי בעניינו. בהקשר זה ציין ד"ר גראנשפן כי אין חולק על כך שמדובר בחולה הלוקה בסכיזופרניה, אך שב ופירט את דבריו הנאשם, אשר הודה בהצתת הרכב בהיסח הדעת ולא כוונת דzon, תוך שלל כל תוכן פסיכוטי כಸיבה לביצוע המעשה. דברים אלה מובילים באופן טבעי אל ההבהרה השנייה, והיא המרכזית לעניינו, בדבר הקשר הסיבתי בין המצב הפסיכוטי לבין המiosis לנאים בכתב האישום. בהקשר זה מבahir ד"ר גראנשפן ב-ת/42 כי גם חוליה הסובל ממחלה נשש ונתון במצב פסיכוטי מבעוד פועלות לא מעטות שאין קשורות למתחשבות השווא או להפרעות ה haloizintoriot בהן הוא נתון. קיומה של מחלת נשש כשלעצמה אינה פוטרת מאחריות פלילית, אלא רק כזו השוללת את כושר ההבנה של הנאשם או את רצונו החופשי, ונדרש קשר סיבתי בין מחלת הנשש לבין יכולת להבין את טיב המעשה או את הפסול שבו או יכולת להימנע מהמעשה. בבדיקות הקליניות של הנאשם לא התרשמו הבודקים כי זה המצב. מהבדיקות עולה שישפטו החברתי למעשה בו הואשם היה תקין, וכי המעשה לא נעשה בהשפעת מחשבות שווא או הפהעות דלויזינליות. עובדה היא כי ברגע שהבין כי הוא מואשם רק בהצתת הרכב, יותר החשדות בוטלו, דיווח מרצונו החופשי על מעורבותו במעשה ומהמידע שמסר לא עליה כל קשר בין המעשה לבין מצבו הנפשי.

הבהרה נוספת ואחרונה נגעה לשאלת עד כמה ניתן לסמוך על דברים שמסר הנאשם בהודעתו במשטרה ככאלה המשקפים את מצבו הנפשי בעת ביצוע המעשה, בשם לב לטיפול התרופתי לו זכה לאחר אשופז, ואשר הוביל מן הסתם לשיפור במצבו. בהקשר זה ציין ד"ר גרינשפן כי ההודעה הראשונה נגבתה עד יום 10.5.19, בטרם אשופז ובטרם החל לקבל את הטיפול. והנה, גם בהודעה זו לא נמצא עדות להפרעות במהלך החשיבה או למחשבות שווא הקשורות למעשה בו הנאשם. יתרה מכך, בחקירה זו נשאל מפורשות אם הוא מבין שאסור להציג מבנים ורכבים והשיב "בטע, זה נגד החוק". גם ההודעות מיום 15.5.19 ו-22.5.20 משקפות היטב את מצבו של הנאשם ביום האירוע, שכן תרופות אנטישsst פסיכוטיות משפיעות רק לאחר תקופה של 4 עד 6 שבועות, ואלו ניתנו לנאם לראשונה רק ביום 11.5.19. לבסוף, מתואר בחווית הדעת המשלימה ת/42 תהליך של שינוי גרסאות מצדינו של הנאשם, אשר ניסה לראשונה באמצע יוני 2019 לטעון כי השיליך את הסיגירה לרוכב תחת השפעת קולות ששמע בראשו, אך הרושם היה כי מדובר בניסיון מגמתי ובלתי אמין שנועד למנוע העברתו לאגף רגיל בכלל, וניתן להסיק מהתנהגו זו על קיומם של קוו*איישות אנטיסוציאליים*.

חוות הדעת של ד"ר פוקס:

בחווית הדעת נ/1, שהוגשה מטעם ההגנה, ציין ד"ר פוקס בקצרה את אשפוזו הקודמים של הנאשם ואת אבחןתו כЛОקה בסכיזופרניה ושימוש בחומרים פסיקו-אקטיביים. עוד ציין כי בין האשפוזים לא הייתה פעולה טיפול, ועל רקע זה הדגיש במיוחד את הבדיקה الأخيرة עובר לאירוע - מיום 19.4.17.

באשר להשתלשות העניינים לאחר האירוע המתואר בכתב האישום, ציין ד"ר פוקס כי בחקרתו של הנאשם במשטרה, למרות שבאופן כללי התייחס למעשים המזוהים לו, הרי גם ביטה אמרות מזוהות, פסיכוטיות, כגון "אפוקלייפס" ו"כוחות החלל", ללא קשר לתוכן החקירה. עוד הזכיר את הבדיקות בברזיל ביום 10.5.19 ולמחרת במב', בהן נמצא הנאשם שרוי במצב פסיקוטי פעל.

במה שר חוות הדעת התייחס ד"ר פוקס לתוכאות הבדיקה שערכן בנתן ביום 7.10.19 בבית המעצר בו הוחזק. השיפוט האישי והחברתי נמצאו פגומים, וכך גם בוחן המזיאות, אך לא הייתה מחלוקת כי הנאשם כשיר לעמוד לדין. בקשר למעשה המזוהים לו בכתב האישום ציין ד"ר פוקס כי הנאשם שלל בפניו כוונת זדון, מסר כי לא התכוון להציג את טען **"שאז לא הרגש טוב ולא הבין את פסול מעשו"**.

על יסוד נתונים אלה, גובשו מסקנותיו של ד"ר פוקס, כאשר לענייננו רלבנטיות עמדתו בנוגע לכישורות המהותית ולפיה עובר לאשפוז ובמהלכו הנאשם **"היה שרוי במצב פסיקוטי פעיל עם מחשבות שווא שונות והזיות שמיעה וכן קיימת סבירות גבוהה כי גם בעת ביצוע המעשה נושא כתב האישום היה במצב פסיקוטי פעיל וכן שיפוטו ובוחן המזיאות היו פגומים, דבר שפגע ביכולתו להבין את פסל מעשו אלה. בניגוד לקביעתו של ד"ר גרינשפן כי הנבדק לא פעל במעשה נושא כתב האישום בהשפעת תסמינים פסיקוטיים פעילים, ההערכה הפסיכיאטרית ביום האירוע ואשפוזו הכספי לਮחרת עקב היותו שרוי במצב פסיקוטי היא הקובעת אחריותו של הנאשם למעשה נושא כתב האישום ולא חקירה משטרתית שאינה בדיקה פסיכיאטרית"**.

עדות ד"ר גרינשפן בבית המשפט:

בפתח עדותו התבקש ד"ר גרינשפן על ידי התובע המלומד להתייחס לחווות דעתו של ד"ר פוקס. בمعנה לכך הבהיר ד"ר גרינשפן כי הוא אינו חולק כלל ועיקר על הקביעה כי הנאשם סובל ממחלה נפש ויהי נתון במצב פסיכוטי, אך הוא כופר בדבר קיומו של קשר בין המחלת נפש והציג את דבריו הנאשם עצמו, אשר הודה בפניו כי גרם להצתה שלא במקוון והבהיר כי השלתהبدل הסיגירה בוצעה בהיסח הדעת ולא כל קשר למחשבות שווא או להפרעות הלוץינטוריות. עוד הדגיש את סוגיות השיפוט החברתי, בכך שהוא רשאי בפנוי כי הבין שאסור להציג, וכך גם מסר עוד בהודעתו הראשונה במשפטה מיום האירוע. בנוסף ציין כי בגין ד"ר פוקס, שבדק את הנאשם פעמי אחד בלבד, חודשים לאחר האירוע, הרי חוות דעתו שלו מבוססת על בדיקות רבות במהלך אותה לאורך זמן ועל התרומות בלתי-אמצעית מה הנאשם, דבריו והתנהלותו. לא ברור לו גם על סמך מה קבע ד"ר פוקס כי השיפוט החברתי פגום.

ד"ר גרינשפן התייחס גם לטענה לפיה הנאשם "לא הרגיש טוב ולא הבין את הפסול במעשה", עליה נסמן ד"ר פוקס. לטעמו לא ניתן להסתפק באמירה כללית ולקובנית לפיה הנאשם "לא הרגיש טוב", והוא על ד"ר פוקס להבהיר האם היו לנאשם דلוזיות או חזות לגבי המעשה, ועל כן לא הבין את הפסול. יתרה מכך, כיצד ניתן לומר שלא הבין את הפסול, כאשר גם בחקירה המשטרתית ובבדיקות הפסיכיאטריות ציין הנאשם מפורשות כי הוא יודע שהצתת רכב היא פעולה אסורה, ואף הכחיש את ביצוע המעשה. גם ההנחה מעידה הרי על ההבנה כי מדובר במעשה אסור, ומדובר באסטרטגיה לבונה המבוססת על הבנת המצב לאשורו. הנאשם אמונה חוללה פסיכוטי, אך יודע לומר כבר בחקירה הראשונה מיום האירוע כי מדובר במעשה פסול.

לבסוף, הבהיר ד"ר גרינשפן כי הוא חולק על המסקנה של ד"ר פוקס לפיה עצם העובדה של הנאשם במצב פסיכוטי פעל המחייב אשפוזו היא שקובעת את אחריותו בפלילים. גם אם מצוי אדם במצב פסיכוטי עקב מחלת נפש, נדרש קשר סיבתי בין הפסיכוזה לבין המעשה בו הוא מואשם. כך למשל, אם סבור אדם שארגון בין רודף אחריו והוא מואשם בגיןבת רכב יקרה, הרי אם גנב אותו על מנת להימלט מסוכני הארגון, לא יהיה אחראי למעשה, ואילו אם יפעל על רקע דחיפים אחרים, למשל משומם שהרכב מוצא חן בעיניו, הרי שיימצא אשם בדיון. הפסיכוזה צריכה להצדיק את המעשה. נדרש סיבתי בין זה לזה, שם לא כן מי שחוללה פעל בסכיזופרניה, וربים כאלה במקרה, יהיו פטורים מניה וביה מכל אחריות בפלילים (ראו עדותו בעמ' 18 ש' 4-16 לפרוטוקול).

בمعנה לשאלות הסגנור המלומד בחקירה הנגדית אישר ד"ר גרינשפן את ההנחה כי בהעדר טיפול רפואי לא חל שיפור במצבו של הנאשם מאז אובדן ביום 17.4.19 וכי שמו במצב פסיכוטי פועל, אך שהוא נותר במצב פסיכוטי גם במועד ביצוע העבירה, אף תקופה ממושכת לאחר מכן, עד ששוחרר מהמחלקה במצב של רמיסיה חילונית בחלווף חדש ימים. לצד דברים אלה, שב והבהיר כי אין הוא מתכוחש כלל לטענה כי הנאשם היה מצוי במצב פסיכוטי במועד הנזק בכתוב האישום, אך לדעתו אין קשר סיבתי בין המחלת ובטייה לבין המעשה המויחס לנאשם.

עוד נחקר ד"ר גרינשפן לגבי השיחה בה אישר בפנוי לרأسונה הנאשם כי היה אחראי לשירפה שריפה ברכב, אם כי ללא כוונתazon. מדובר בשיחה ביום 19.5.30, במהלך הוצאה להורגו בראשה בפנוי הנאשם כתוב האישום והעבירה הבודדת שייחסה לו שעינינה הצתת הרכב. עד לאותו מועד התבקש הנאשם להתייחס, הן במשפטה והן על ידי רופאי המחלקה, למגון רחב יותר של אישומים שככלו גם הצתת מבנים והרג חיות, וזה הייתה הפעם הראשונה בה עומת עם כתוב האישום

שהוגש ימים אחדים קודם לכן. ד"ר גרינשפון הבahir בעדותו את החשיבות שבמצגת שאלות ספציפיות לגבי כתוב האישום שהוגש, לצורך הוכנת חוות הדעת בבית המשפט. עוד הבahir כי הוא אינו קובע האם ביצע הנאשם את המוחץ לו אם לאו והאם שיקר כאשר הכחיש זאת, אלא מתמקד באופן בו פועל והшиб, אשר העיד על חשיבת הגיונית ולא על פירוק פסיכוטי, למורות שהיא נתן עדין במצב פסיכוטי. גם בתוך המחלקה קיימים אעים שמורים רבים (ראו עמ' 23 ש' 30 - עמ' 24 ש' 2). לדוגמה ציין למשל את החקירה המשטרית במהלך החקירה הכתה, תוך שהקשה על החוקר שהציג לו את סרטון מצלמות האבטחה וביקש שיראה לו היכן רואים שהציג את הרכב. לדברי ד"ר גרינשפון, בגיןוד לטענת ההגנה לפיה הנאשם אינו מבין דבר בשל מצבו הפסיכוטי, נזכר כי מסר לחוקר תשובה רהוטה וענינית, המעידת על רמת הארגון של הנאשם בעת החקירה (עמ' 27 ש' 5-2).

במהרשך החקירה הנגדית הבahir ד"ר גרינשפון כי גם כשאדם נמצא במצב פסיכוטי אין פירוש הדבר כי השיפוט וההתבונה שלו לקויים לכל דבר ועניין. עוד תיקן הוא את דבריו הסנגור ולפיהם צריך להחליט באיזה תחומים היו השיפוט והתבונה לקויים, והסביר כי השאלה הנכונה היא באילו עניינים היו מחשבות שווא או חזיות (עמ' 27 ש' 28-32), כאשר בכל הנוגע להצחתת הרכב לא נמצא כל קשר בין מחשבות השווא והחזיתו של הנאשם לבין הפגיעה ברכב (ראו עמ' 32 ש' 13-3). או אז נשאל ד"ר גרינשפון לגבי מידת השיפוט הכרוכה בשלוש שיחות הטלפון שנייהו הנאשם עם מוקדי המשטרה, אשר פורטו בהרחבה בהחלטתי מיום 16.12.19. בשל החשיבות שייחס הסנגור המלמד בסיכוןו לסוגיה זו, אציגת את דבריו העד ואת השאלות שנשאל, כפי שהם מופיעים בפרוטוקול בעמ' 28 ש' 19 עד עמ' 29 ש' 30:

- "ש. כשהוא מתקשר לממשטרה בגלל עיקול בחשבון הבנק, זה שיפוט לקי? זה שיפוט תקין?**
- ת. לקי. אין בזה חוכמה. אין בזה היגיון גדול. המשטרה לא תמצא לו. זה לא מעניינה של המשטרה.
- ש. אני מזכיר לך מהשיחה הראשונה של 100 (מצטט) - אין נראה לך פה השיפוט וההתבונה**
- ת. הרבה הרבה כאס ואני בכך שום שיפוט או שהוא מקדם מבחינתו
- ש. אמרת קודם שעצם השיחה ל-100 בגלל שעיקלו לו את חשבון הדואר הוא שיפוט לקי כי אין היגיון בדבר**
- ת. כן
- ש. אז אין היגיון בדברים שהוא אומר למקדנית**
- ת. אמרתי אין בכך בכלל שיפוט והוא לא מקדם כלום במעשה זהה.
- ש. מציג בפניך את השיחה השנייה (ת/8) - תקרא אותה -**
- ת. קראתי, המונע כאס וחסר שיפוט לדבר כך לשוטר, למוקדם.
- ש. זאת אומרת יש היגיון שהוא אומר למקדנית ב-100 אין לי בעיה לזרבן אותו ולשפך אותו"**
- ת. אמרתי שאין בזה שיפוט, אז אתה מחשש היגיון? אבל יחד עם זאת יש המונע כאס ויש גם להערכתני בדברים, כפי שהוא מדובר, קווים אנטיסוציאליים, אני חברתיים, בכל זאת הוא מדובר עם גוף של המדינה.
- ש. יש פה איום בונדליוז, יש פה איום במילימ' לשפיך את השוטר, יש פה יותר מכעס,**

נכון?

- ת. אני אומר יש כאן גם דברים של ביטויים קווים אישיות אנטיסוציאליים
ש. **מןנה לשיחה השלישית, שנעשתה בסמוך לשיחה שנייה - מציג בפניך את תמליל השיחה - מה אתה אומר...**
ת. בדיקת מה שאמרתי על הקודם: המון כעס, חוסר שיפוט וביטויים של קווים אנטיסוציאליים.
ש. **בשיחה זו הוא אומר לירום המוקדם השלישי, אין בעיה ניתן לכם מקרים אפוקליפטיה (מצטט) יינתק בכם ברוחות על הפיטה... (מצטט) זה סוף השיחה והוא מנתק.**
7 דקות אחר כך התרחש האירוע עליו אנו דנים, ואתה אומר לביהם"ש, בגין שיחה שערצת 3 שבועות לאחר מכן, שעל סמך אותה שיחה שלא היו שיחות כלשה ביןיכם בשלושת השבועות הללו, שב-7 דקות הללו חל מהפך משפטו לךishi בשיחות לשיפוט תקין ליד הרכב.
- ת. אני אומר שכשהוא מדבר אותי על המכונית, על הרצפה או אי הצתה המכונית, זריקת הבדל, הוא מדבר הגיונית ולענין והוא חוזר על כך ומחזק בדעתו. ובדברים שהוא אומר אין שום דבר פסיכוטי בתוכן.

שאלת ביהם"ש:

- ש. **למה אתה מתכוון כשאתה אומר בשיחות יש חוסר שיפוט?**
ת. בשיחות הטלפוןית, האיש פונה לגוף משטרתי ומאים עליו עצמו. מאיים על שוטרת, מאיים על גוף משטרתי, יכול להיות מואשם בכל מיני טעיפים, הוא פועל כאן נגד שיפוט ונגד הגיון. יחד עם זאת אני אומר, יכול להיות שמשהו אחר גם במצב פסיכוטי עם קווים אישיות אחרים, היה נוהג אחרת. אם לא היו לו קווים אישיות אנטיסוציאליים, לא היה מתבטה כך. אפילו אם היה סובל מאותה פסycוזה לביטוי של בן אדם, זה לא רק הבלתי הפסיכוטי, יש גם קווים אישיות שמאוד מופיעים עליינו בדברים שאנו אומרים.

כאן במקרה שלו, ללא ספק, כשהאמרתי קווים אישיות אנטיסוציאליים ואני חשב שהפניה שלו היא גם מרכיבת מאייה שהוא מעבר לכך, הוא עווה צעד שעלו לפגוע בו, لكن אני חשב שהדבר לא עם שיפוט תקין, הוא פועל כנגדו, אך זה יכול להיות מתוך סערת רוחות, כעס, והפרעת אישיות אנטיסוציאלית גם".

עדות ד"ר פוקס בבית המשפט:

ד"ר פוקס התייצב למתן עדות בפני בית המשפט ונחקר נגדית על ידי ה התביעה המלומד. בפתח החקירה התבקש להתייחס לאמירות שמסר הנאשם בהודעותיו במשטרה כגון "אפוקליפס" ו"כוחות החלל", אליהן התייחס בחווות דעתו כאמירות מוזרות ופסיכוטיות. ד"ר פוקס הבahir כי לא יחס לכך ממשמעות גדולה, אך ציין את אותן אמירות בשל מוזרותן והאפשרות כי יתכן שנאמרו על רקע המצב הפסיכוטי בו היה הנאשם נתון באותה עת. בהמשך, על רקע טענתו לפיה לא הבין הנאשם בזמן את הפסול שבמעשיו, נשאל ד"ר פוקס האם לא ניתן להסיק מכך שבחקירת המשטרה ובבדיקות הפסיכיאטריות אישר הנאשם כי הוא יודע שאסור להציג רכבים, על כך שידע היטב להבין כי מדובר במעשה

אסור. תשובתו של ד"ר פוקס הייתה: "**לא כל חולה**", ובהסבריו טען כי לחולה סכיזופרניה יש מודע צלול והוא אינו מבולבל, אך שהוא מבין שהוא נמצא בחקירה והוא עשוי להסביר תוצאות מתוגנות המעידות על הבנה, על אף שבעת ביצוע המעשה חשב בצורה אחרת (עמ' 37 ש' 13-8, 19-23).

בשלב זה נחקר ד"ר פוקס לגבי גישתו בנוגע להשפעת היוטו של אדם במצב פסיכוטי פעיל על אחוריותו המשפטית לביצוע עבירה. בשל חשיבותם של הדברים, יובאו דבריו המלאים בנושא זה מעמודים 38-37 לפורתוקול (ההדגשות אינן במקור):

ש. **לשיטוך כל אימת אדם נמצא תחת הגדרה של מצב פסיכוטי פעיל יש הבדל.**

ת. **מצב פעיל, הוא לא אחראי למשעו, כל מצב**

כדי להבין פסול פעיל, להבדיל בין טוב לרע רק צריך להפעיל את שיקול הדעת. איך אדם שהשיפוט שלו כ"כ פגום חווב שרודפים אותו, יש לו הזמן ושומע ומאמין במה שהוא שומע איך הוא יכול להחליט בין טוב לרע, למשל טרנסיד שייש לו מחשבות שווא של רדיפה והוא תוקף כדי להתגונן למה לא חולר למשטרת? אין סוף. כאן זה בדיקות שהוא חולר ואז אי אפשר לסמן על השיפוט שלו כל החולמים שבמצב פסיכוטי כל מה שם ועשים הם אחראים. אפשר תמיד להגיד למה הוא לא הLN למשטרת.

ש. **לשאלת ביהם "יש סיטואציות שבהן אדם במצב פסיכוטי פעיל יהיה אחראי למשעה העבירה שהוא מבצע?**

ת. קשה לי להאמין תלויה מה הוא עשה. למשל מקלל מיشهו, להציג או להגיד הוא הציג. הוא לא בן אדם ששובל... אין לו ההיסטוריה של התנהגוויות כolumbia. באוטו יום הוא היה במצב פסיכוטי از יש DIROG און מתמטיקה, אבל יש DIROG שהוא בחר בלי SHIPOL דעת או SHIPOT AMILI נורמלי תחת המחלה. זה מה עשיתי כל שנתיים. אני מאמין כמו אחרים שברגע שהוא במצב פסיכוטי פועל אין כל ספק שהוא משפיע על הSHIPOT וכל מה שהוא חווב באוטו רגע. החשיבות אי אפשר להבין למה הוא חווב במצב פסיכוטי

ש. **יש אנשים שנמצאים במצב פסיכוטי פעיל שאחראים לעשייתם?**

ת. תלויה, עוד פעם מה הוא עשה.

ש. **מעשים של אנשים תחת מצב פסיכוטי פעיל, מעמידים על כך שהם אחראים על המעשים שלהם?**

ת. יש מקרים. למשל, בן אדם לא במצב פסיכוטי אבל הוא חולה כל זמן ברמה של מחלה, לא במצב פסיכוטי פועל חולן לחנות משהו ולא משלם, ברגע שהוא חולה אבל לא במצב פסיכוטי פועל SHIPOT שמור במידה מסויימת והוא במצב CZA כן אחראי.

ש. **לשאלת ביהם "ש, כשהוא במצב פסיכוטי פעיל?**

ת. אני מעירק שהSHIPOT שלו לא תקין. לכן הוא במצב פסיכוטי פועל אני לא יודע אם אפשר להפריד בין SHIPOT CZA ברגע SHIPOT זה חשיבה היא מעוותת, לא נכונה. כמה הוא יודע וכמה פחות הוא יכול לנסות להסתיר פנים או להציג בצורה מסויימת זה לא אומר שהSHIPOT הבסיסי

תיקו. אני מבין את הבעייתיות כאן כי אי אפשר לחזור, אבל אנחנו עושים בפסיכיאטריה במקרים נפש פעליה כמו צב שפוגע בשיפוט, זה ממשו כללי. אין 100%, באותנו רגע מה שהוא עשה היה במובן או איזושהי דרך חשיבה עקומה, לא להבדיל בצורה נכונה ולכן הוא פסיכוטי פעיל. לפחות כהה אני מאמין."

ב"כ המשימה הקשה על ד"ר פוקס והציג בפניו את האפשרות כי אדם המצו במצב פסיכוטי פעיל יפגע באדם אשר פגע בו מזמן כעס ולא בשל מחשבות שווא. ד"ר פוקס אישר כי הדבר אפשרי, אך טען כי במקרה הנוכחי מדובר על אדם חולה, שאינו עבריין או פירומן, וביצע מעשה מוזר, דמיוני, ללא התగות או תכנון מראש, ולכן קיימת סבירות כי המעשה קשור למצב הפסיכוטי (עמ' 39 ש' 9-6, עמ' 39 ש' 28 - עמ' 40 ש' 1, ע' 40 ש' 11-12).

ד"ר פוקס נשאל האם תשובהו הייתה משתנה אילו היה מניע למעשה, והשיב כי אז ניתן היה לשקל אם גם המנייע קשור למצבו החולני או לא (עמ' 40 ש' 21-20). כשעומת עם המנייע אשר התגלה במקרה זה, קלומר עם רצונו של הנאשם לנוקם ברשות על רקע עיקול חשבון הבנק שלו, השיב כי אילו מדובר היה באדם ללא מחלת, היה אומר כי עשה זאת בכוונה להtanקם, אך מאחר ומדובר במי שהיה במצב פסיכוטי פעיל, הוא מאמין כי הנאשם פעל תחת השפעת המחלת הנפשית (עמ' 41 ש' 7-1).

לבסוף נשאל ד"ר פוקס לגבי הבדיקה שערכן לנאים. ד"ר פוקס אישר כי מדובר בפגש שערך כשעה, ואשר התקיים חמישה חודשים לאחר האירוע המתויר בכתב האישום, בעת שהנائم כבר לא היה מצוי במצב פסיכוטי פעיל. כאשר נשאל לגבי הגרסה ששמע מפי הנאשם השיב כי הנאשם אמר לו כי עבר ליד הרכב, זרק משהו שהחית את הרכב וכשנשאל מדוע עשה כן אמר "לא הרגשתי טוב ולא הבנתי מה אני עשה" (עמ' 43 ש' 15-17). ד"ר פוקס הבahir כי זה מה שהנائم אמר "פחות או יותר", וכי לא תיעד את דברי הנאשם באופן מדויק. עוד ציין כי ככל מקרה אין לבדוק שערך חшибות לקביעת האחריות למעשה וכי רק הבדיקות שנעשו בסמוך לאירוע הן בעלות ערך בהקשר זה.

תמצית טיעוני ב"כ הצדדים:

התובע המלומד הדגיש בסיכוןיו את הצורך להציג על קשר סיבתי בין מעשה העבירה לבין מחלתנו של הנאשם, על מנת שיחול סיג אי השפויות, וכי אין לקבל את עמדתו של ד"ר פוקס ולפיה עצם העובדה כי אדם מצוי במצב פסיכוטי פעיל די בה כדי להקים הנחה כי פועלותיו הושפעו ממחלה בעוצמה שיש בה כדי להקים לו פטור מאחריות פלילית. עוד התייחס בהרחבה להתנגדותו של הנאשם במהלך חקירתו הראשונה במשטרת מיום האירוע, כפי שהיא מצטיררת מצפיה בדיסק המתעד אותה, וلتשובותיו במהלך חקירה. ניתן ללמידה מהתיעוד כי הנאשם נינוח, משיב לשאלות בצורה עניינית, מספק הסברים הגיוניים להתנהלותו ובאשר להצתה שלול מעורבותו בה ומבהיר כי הוא מודע היטב לכך שמדובר במעשה אסור ומנגד חוק. לפיכך, ניתן להתרשם באופן אוטנטטי כי בזמן אמת מדובר באדם מודע וمبין אשר אינו מבטא תכנים פסיכוטיים. התנהלות דומה מצטיררת גם בחקירות הנוספות, בהן המשיך להכחיש המיחוס לו, הסביר את מעשיו בסמוך לרכב בהתאם לסרטון שהוצג לו ובשם שלב לא טען ששמע קולות או שמחשבות חולניות כלשהן

הובילו אותו לביצוע המעשה.

לנוכח ממצאים אלה יש עדיפות מובהקת לחוות דעתו של ד"ר גרינשפון, על פני זו של ד"ר פוקס. אין כל קשר סיבתי בין מעשה הוצאה לבין מחלטתו של הנאשם, והוא פועל מתוך מניעים רצינליים, גם אם באופן אימפרסייבי ובלתי מיידי, כפי שמנגנים אנשים לעיתים באופן בלתי שקול ומצטיים עבירות, מבלתי שהם סובלים ממחלה נפשית ששוללת את יכולת הבדיקה שלהם בין טוב לרע. במקרה זה לא הוצאה כל ראייה הסותרת את חוות דעתו של ד"ר פוקס בנוגע להיעדרו של קשר סיבתי בין המחלה למעשה, ואין לקבל את עדמת ד"ר פוקס לפיה די בקיומה של מחלה פעליה על מנת להניח כי קיים קשר כזה.

ב"כ הנאשם הדגיש בסיכון את הממצאים העולים מהבדיקות שנערכו לנאות בסמוך לאיורו המתואר בכתב האישום, ולפיהם היה הוא מצוי במצב פסיכוטי פעל, לטענת הסגנון המלומד, אשר הסתרה בהקשר זה על פסיקת בית המשפט העליון בע"פ 549/06, בנסיבות מעין אלה בהן מוכח כי בעת המעשה היה הנאשם מצוי במצב פסיכוטי פעל, עומד הנאשם בנטול הראשוני להקים ספק סביר בנוגע לאחריותו הפלילית, והנטול להסיר כל ספק בדבר תחולתו של סיג או השפויות חוזר לכתפי המדינה. במקרים מעין אלה מתעורר לטענותו ספק מובנה ועל התביעה להוכיח כי המעשה האסור לא נבע ממחלת הנפש.

באשר למשاوي של הנאשם ב מקרה שלפניו, הרי מדובר באדם שאין לו עבר פלילי ואשר מעולם לא חיצת דבר מה מ투רicus או בכלל. חשבון הבנק שלו אכן עוקל באותו בוקר, אך אין לו סיבה הגיונית להאשים את המשטרת או לסביר כי אם יתקשר למשטרת יוסר העיקול. אין לו גם סיבה הגיונית לאיים על השוטרת או לבצע פעולות וונדליזם. בנסיבות אלה, הרי כי הנאשם פעל מתוך בוחן המציאות הלקוי ולא בשל נטייה אנטיסוציאלית כזו או אחרת. בהקשר זה הפנה ב"כ הנאשם לדבורי ד"ר גרינשפון שצוטטו לעיל בהרחבה, ולפיהם פניוינו המאיימות של הנאשם למשטרת עבר להצתת הרכב היו נתולות שיפוט והיגיון.

דין והכרעה:

המסגרת הנורמטיבית:

סיג או השפויות מעוגן בהוראות סעיף 34 לחוק העונשין, המורה כך:

"לא ישא אדם באחריות פלילתית למעשה שעשה אם, בשעת המעשה, בשל מחלה שפגעה ברוחו או בשל ליקוי בכושרו השכלתי, היה חסר יכולת של ממש -
(1) להבין את אשר הוא עושה או את הפסול שבמעשונו;
או
(2) להימנע ממעשית המעשה".

בית המשפט העליון דן פעמים רבות בתנאים לתחולת הסיג, כמו גם בנסיבות ההוכחה הרלבנטיים לו. פסק הדין האחרון בנושא זה ניתן אך לפני ימים אחדים במסגרת ע"פ 18/1979 פלוני נ' מ"י (להלן: "ענין פלוני"), אשר חזר על ההלכה הנוגעת באופן הבא (ההדגשות שליל - ח.ט.):

"**נאשם הטוען לתחולת סיג אי שפויות הדעת נדרש לקיים שלושה תנאים מצטברים:** ראשית, כי הנאשם לוקה בכורשו השכלי או במחלה نفس. שנית, שבעת המעשה היה חסר יכולת של ממש להבין את מהות מעשהו או את הפסול שבו או להימנע מעשיית המעשה. שלישי, קיומו של קשר סיבתי בין התנאים הראשון והשני, כלומר קשר סיבתי בין מחלה הנפש או הליקוי השכלי לבין חוסר יכולת להבין את מהות המעשה או להימנע מעשיתו (ראו, למשל: ע"פ 09/10166 פלונית נ' מדינת ישראל, בפס' 21 (11.10.2010) (להלן: עניין פלונית); ענין דאהן, בפס' 46). **סעיף 34 לחוק העונשין** קובע כי הסיג יחול הן בגין מחלה שפגעה ברוחו של הנאשם והן בגין ליקוי בכורשו השכלי, אשר גרמו לחסר יכולת של להבין את המעשים או את הפסול בהם או להימנע מעשייהם. **הቤתי** "חסר יכולת של ממש" אינו מתרפרש כשלילה מוחלטת של יכולת ההבנה או השליטה, אלא כפגיעה מהותית ביכולות אלה (ראו, למשל: ענין פלוני, בפס' 80 לחווות דעתו של השופט דנציגר וההפניות שם). יש לבחון את התקיימות תנאי הסיג של אי שפויות הדעת בענייננו.

הדין לענין נטלי ההוכחה הוביל לפסקה, כדלקמן:

"לענין הנטל להוכיח את תנאי סיג אי השפויות, יש להפנות לסעיף 34(ב) הקובל, כי 'התעורר ספק סביר שמא קיים סיג לאחריות פלילתית, והספק לא הוסר, יחול הסיג ולסעיף 34ה, לפי 'מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סיג לאחריות פלילתית'. **צירוף שני הטעיפים** מUID, כי על הנאשם להניח תשתיית ראייתית מספקת ברמה שמוטירה ספק סביר, לפחות, בדבר התקיימות תנאי של הסיג, ואילו המשיבה [התביעה - ג'.ק.] היא שנושאת בנטל השכנוע, להסביר את קיומו של הספק, ככל שהוא מתעורר (עניין הרוש; ענין חג'ג'; ע"פ 97/4675 רוזוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(4) 337 (1999) (להלן: עניין רוזוב)...".
ע"פ 13/3617 נ' מדינת ישראל, בפס' 28 לפסק דין של השופט א' שהם וההפניות שם (להלן: "ענין טיטל") (28.6.2016).

בסיכומיו טען צצ'ור הסגנור המלמד כי די בכך שהנאשם יציג תשתיית ראייתית המבוססת את היותו במצב פסיכוטי פעיל על מנת לעמוד בנטל הקמת הספק הסביר ולהעביר את הנטל להסביר את דבר קיומו של ספק אל כתפי התביעה. אומר כבר עתה כי לא ניתן לקבל טענה זו. כפי שהובהר לעיל, על מנת ליהנות מסיג אי השפויות על הנאשם לעמוד בשלושה תנאים מצטברים. נאשם, כמו זה שבפנינו, הסובל ממחלת הפסיכופרניה ומצוי במצב פסיכוטי, עונה כموן לתנאי הראשון שענינו קיומה של מחלה نفس. אלא שבכך אין די, שכן על מנת להקים את אותן ספק סביר שישיב את הנטל אל כתפי התביעה עליו לבסס גם את שני התנאים הנוספים: חסר יכולת של ממש להבין את מהות המעשה או את הפסול שבו או להימנע מעשיתו, וקשר סיבתי בין המחלת להיכולת הנ"ל.

ב"כ הנאשם ביקש להיבנות בהקשר זה מדובר כב' השופט לוי בע"פ 549/06 פלוני נ' מ"י (15.5.06), אשר קיבל באותו ענין את הטענה בדבר תחולת סיג אי השפויות תוך שיקבע כי: "**משעה שהמעורער הוכיח כי היה חולה نفس לאורך כל התקופה בה עסוק כתב האישום, ומאחר ועתה ברור שלפחות לגבי חלק מההעברות שייחסו לו לא**

היה יכול להימנע מעשייתן, מי לידינו יתקע כי המיעשים האחרים אליהם לא הייתה התייחסות פרטנית, נעשו בעת רמיסיה במחלתה? ובמילים אחרות, הריאות שהובאו בפני הערכאה הראשונה חייבו לקבוע כי המערער הוכיח קיומו של ספק בשאלת אחוריותו הפלילית, ומכאן ואילך חזר הcador למגרשה של המשיבה, שעלה היה להוכיח איזה מבחן המיעשים ביצע תוך שהוא מבין את אשר הוא עשה או מהות הפסול שבמיעשו, ושהיה יכול להימנע מעשייתם".

איןני רואה עין בעין עם הסגנון המלמד את משמעות דבריו של כב' השופט לוי. שורות אחדות קודם לדברים שהובאו מפיו עמד כב' השופט לוי על נטלי ההוכחה בהקשר של סייג אי השפויות, בדיק כפי שהובאו לעיל, וברא כי לא התכוון לעורר שינוי כלשהו בניטלים אלה, המוגנים בדברי חקיקה מפורשים. כל שעולה מדברי כב' השופט לוי הנה כי עליה בידי של אותו מערער, בנסיבותיו המיעילות, לעמוד בנטל הריאוני של ביסוס הספק הסביר, ועל כן שב נטל השכנוע להסרת הספק לשכנן בידי התביעה, אשר לא עמדה בו באותו מקרה. מדברי כב' השופט לוי שהובאו לעיל אף עולה בבירור כי באותו מקרה עמד המערער בכל שלושת התנאים, ולצד עצם העובדה כי היה חולה במחלת נשף אף עולה בידו להוכיח כי במהלך חלקים מהתקופה בה בוצעו העבירות לא היה יכול להימנע מעשייתן בשל אותה מחלתה. המערער בעניין פלוני עמד אףואכ באלו שלושת התנאים אותם נדרש לבסס לצורך הקמת הספק, ובצדק חזר על כן נטל השכנוע אל כתפי התביעה, להוכיח כי חלק מהמעשים נעשו במהלך רמיסיה במחלתה. לפיכך, ככל שיימצא כי הנאשם שבפניו לא ביסס, ولو באופן ראשוני, את כל שלושת התנאים לקיום הסייג, אלא רק את עצם הייתו סובל ממחלת נשף פעליה, אין בדבריו של כב' השופט לוי כדי להושיעו על דרך של שינוי מazon הניטלים.

אם אשוב כתת אל מתוך ההחלטה, ראו יהי להציג כי שאלת תחולתו של סייג אי השפויות הנה שאלת משפטית הננתנה כל כולה לשיקול דעתו של בית המשפט, בהתאם לכלול הריאות שהוצגו בפניו. חוות הדעת הפסיכיאטריות מטעם של המומחים הנקן, מطبع הדברים, בעלות חשיבות רבה להכרעה, אך אין הן מחליפות את שיקול דעתו של בית המשפט המבוססת על התמונה הריאיתית הכלולית. הנה כך באו הדברים לידי ביטוי בפסקה 22 **בעניין פלוני**:

"חוות דעת פסיכיאטריות מסוימות לבית המשפט להכריע בשאלות של תחולות סייג אי שפויות הדעת והעדר כשרות דיןית של נאשם. "בבואה לבחון את שאלת המسوוגות לעמוד לדין ושאלות תחולות הגנת אי השפויות נזער בית המשפט במומחיםهن לגביהם נאשימים חולין נשף והן לגביהם נאשימים הלווקים בכורסי השכל. ואולם המשקנה הסופית בשאלות אלה היא של בית המשפט והוא מוסקת מכלול הריאות. חוות הדעת הרופאות ועוד" חוות ועדת האבחון בעניין הלווקים בכורסי השכל הן רק חלק מן הריאות" (ע"פ 7924/07 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסק' 4 חוות דעת פסיכיאטריות מסוימות לבית המשפט וההפניות שם (5.5.2008) (להלן: **עניין פלוני**)). חוות דעת פסיכיאטריות מסוימות לבית המשפט להכריע, אך הן אין מחליפות את שיקול דעתו של בית המשפט. הכרעת בית המשפט בשאלות משפטיות אלו מתבססת על מכלול חומר הריאות המונח בפני בית המשפט, לרבות חוות דעת המומחים (ראו: ע"פ 1828/14 דahan נ' מדינת ישראל, בפסק' 40-39 לחוות דעתו של השופט י' אלרון (27.6.2019) (להלן: **عنيין דahan**)).

הלכה פסוקה היא כי לשם הכרעה בין חוות דעת מנוגדות או חולקות, יש ליתן משקל למעמדם המڪצועי של המומחים ובכלל זאת טיב הנסיבות והיקף ניסיונם. זאת בcpfou להתרשם מהישרה והבלתי אמצעית של הערכאה הדיונית ממהימנות עמדת המומחים בהקשר המסוים הטעון הכרעה (ראו, למשל: ע"פ 9045/16 אדנני נ' מדינת ישראל, בפסק' 31 (7.3.2018) (להלן: **عنيין אדנני**)).

עם זאת, "תקייד שלבי המשפט אינומתמצה [...] רקבה הכרעה בין חווות דעתם המומחים, במרקח השיסטר הביבינה, לאגביו שמסקנה כוללת, המתישבעם התמונה הראייתית כללה" (ענין דahan, בפס' 40. ראו גם: ענין פלוני, בפס' 27 לחווות דעתו של השופט י' דנציגר).

על יסוד הנחות אלה אפנה CUT לבחן את המסכת הראייתית שהוצאה לפניה ואשר ממנה ניתן לגוזר את המסקנות המתחייבות בנוגע לתחולתו של סיג אי השפויות.

מן הכלל אל הפרט:

לאחר שבחנתי את כלל הראיות והטייעונים שהוצעו לפני אני סבור כי קיימת עדיפות ברורה לחווות דעתו של ד"ר גרינשפן על פניו חוות הדעת של ד"ר פוקס, וכי אכן לא עליה בידי ההגנה לבסס ولو באופן ראשון את התנאים לתחולת הגנת אי השפויות. חוות הדעת של ד"ר גרינשפן עדיפה בהיבטים שונים, שיפורטו מיד, ואף עולה בקנה אחד עם מכלול הראיות שנאספו, כמו גם עם הוראות הדיין, בעוד זו של ד"ר פוקס הנה חוות דעת לקונית אשר אינה מעוגנת בראיות ואף משקפת תפיסת עולם מקצועית שאינה תואמת את ההלכה הפסוקה.

טרםأتיחס לנושאים אלה ביתר פירוט אציין כי אין למשה מחלוקת בין המומחים על כך שהנאשם סובל ממחלה נפש מסוג סכיזופרניה וכי במועד הנקוב בכתב האישום היה מצוי עקב מחלתו במצב פסיכוטי פועל. עובדות אלו מעוגנות היטב בבדיקות הפסיכיאטריות שנערכו לנאשם ביום 10.5.19 בבית החולים ברזילי ועם קליטתו למחרת במב"ן, ולפיהן היה הוא שרוי במצב פסיכוטי פרנו-אידלי חריף. גם המומחה עליו מtabסת התביעה, ד"ר גרינשפן, אינו חולק על כך ועל כן ניתן לקבוע כי הנאשם עמד בתנאי הרាសון הקבוע בסעיף 34 לחוק, בכך שהוא סובל ממחלה نفس. המחלוקת בין הצדדים נוגעת אפוא לשני התנאים הננספים, שעניהם העדר יכולת להבין את הפסול שבמעשה והקשר הסיבתי בין המחלת לבין העדר אותה יכולת.

במאמר מוסגר אציין כי בחוות דעתו של ד"ר פוקס ובסיומי ההגנה צומצמה המחלוקת בנוגע להיעדר יכולת בתחום של הבנת הפסול, ואין טענה כי הנאשם, בשל מחלתו, לא היה מסוגל להימנע מביצוע המשעה. דברים אלה נכתבים על רקע האמור בת/42, חוות הדעת המשלימה של ד"ר גרינשפן, ממנה עולה כי בשלב מתקדם של הטיפול במחלקה, חדש לאחר הצתה, מסר הנאשם לראנונה גרסה לפיה הצית את הרכב על פי הנחיות קולות ששמעו בראשו. ד"ר גרינשפן מצא את שינוי הגרסה הנ"ל כאקט בלתי אמין ומוניפולטיבי, וכן לי אלא להצטרף לדעתו לאור הנסיבות שתיאר, ועל כן בדין נזנח קו טיעון זה על ידי ההגנה, ונותר אך לדון בטענה בדבר אי הבנת הפסול שבמעשה, היא הטענה היחידה שמוזכרת בחוות דעתו של ד"ר פוקס.

אם אפנה CUT לחווות הדעת עצמן, הרי בעוד חוות דעתו של ד"ר פוקס נשענת על בדיקה קצרה שערך לנאשם מספר חדשים לאחר מעשה, בעת שמחלתו לא הייתה עוד פעילה, ועל עיון בדיעבד במסמכים הרפואיים, חוות דעתו של ד"ר גרינשפן מעוגנת בהתרומות ארוכה ובلتוי אמצעית מהנאשם, בזמן אמרת, מאז אושפז במחלקתו של ד"ר גרינשפן במב"ן למחരת הצתה ועד לשחררו מהמחלקה בחולף כחודש ימים. אין צורך להזכיר במילים בדבר העדיפויות הברורה שיש

להתרשותם ישירה ובلتיה אמצעית מהחוליה עצמו, בעת מחלתו, ולהסתכלות ממושכת עליו בזמן אמת, על פני הסקת מסקנות בדיעבד על יסוד עיון בחומרים הכתובים גרידא. יתרון זה אף מעוגן היטב בפסקה, וראו למשל ע"פ 5253/07 **ארשיד נ' מ"י** (22.12.08) פסקה 7 ; ע"פ 8287/05 **בחרזה נ' מ"י** (11.8.11)(להלן: "ענין בחרזה") פסקה .30

מסקנה דומה בדבר עדיפות חוות דעתו של ד"ר גרינשפן לעומת אף מעיון בחוות הדעת עצמן. בעוד זו של ד"ר גרינשפן מפורטת ומנוונת, תוך המייחסות לחומריו החקירתי, לגרסאות השונות שמסר הנאשם ולחנהגותו של הנאשם לפני ואחרי האירוע, חוות דעתו של ד"ר פוקס לكونית ביותר ומובוססת על דבריו הנאים בחלוフ חדשניים רבים ולפיהם "לא הר蓋ש טוב ולא הבין את הפסול במעשה", כאשר ד"ר פוקס עצמו מאשר כי אפילו אמרה זו לא משקפת באופן מדויק את מילוטיו של הנאשם.

יתרונה המובהק של חוות הדעת של ד"ר גרינשפן אינם מתמצאים בהיבטים "הטכניים" בלבד, אלא משתרעים גם על פני ההיבטים המהותיים של ההחלטה, לגופם של דברים, הן בהיבט המשפטי והן בהיבט העובדתי המתיחס למכלול הראיות שנאספו. אם אכן היה תחילה להיבט המשפטי, אין מנוס מהצביע על כך שעמדתו המקצועית של ד"ר פוקס אינה עולה בקנה אחד עם הוראות החוק והפסקה הנוגנת. נושא ונזכר כי על פי הנטען בחוות דעתו של ד"ר פוקס נ/1, חל במקרה זה הסיג של אי השפויות לנוכח הקביעה כי הנאשם "היה שרוי במצב פסיכוטי פועל עם מחשבות שווא **שונות והזיות שמיעה ולכך קיימת סבירות גבוהה כי גם בעת ביצוע המעשה נשא כתוב האישום היה במצב פסיכוטי פועל ולכך שיפוטו ובחן הממציאות היו פגומים, דבר שפגע ביכולתו להבין את פסול מעשו אלה.**"

אין אמנם חולק על כך שה הנאשם היה מצוי במצב פסיכוטי פועל בעת ביצוע המעשה, אך מסקנותו של ד"ר פוקס לפיה די בכך על מנת להסביר כי מצבו זה פגע ביכולתו להבין את הפסול במעשה, אינה מתיישבת עם תנאי החוק והפסקה. כפי שהובהר לעיל בהרבה, על הטעון לתחולות הסיג לבסס לא רק את היומו חוליה במחלה פעליה אלא גם את שני התנאים הנוספים. ד"ר פוקס, בחוות דעתו, אינם מתייחס כלל לעוצמת הפגיעה בהבנה, אשר חייבות להיות כזו שגורמת לחסור יכולת של ממש" להבין, ואף מתעלם באופן מוחלט משאלת הקשר הסיבתי, על יסוד תפיסת עולם לפיה מצב פסיכוטי פועל משפייע בהכרח על כלל מעשיו של החולה, ובאופן אינהרנטי אין ביכולתו של חוליה כזה להבחין בין טוב לרע. תפיסה דומה באה לידי ביטוי בתשובותיו של ד"ר פוקס במהלך חקרתו הנגדית, וראו היציטוטים הנרחבים שהובאו מתוךה.

עמדת מקצועית מעין זו לא ניתן לקבל, גם כשהיא באה מפיו של פסיכיאטר מומחה, שכן אין היא תואמת את הוראות הדין. יתרה מכך, גם ד"ר פוקס עצמו לא חלק על כך שגם אדם המצוי במצב פסיכוטי פועל עשוי לבצע פעולות מסויימות מטעמים שאינם קשורים במחלהו כגון מתורע עצם, יציר נקם, תאווה וכו'. ראו בהקשר זה את דוגמת גנבת המכונית שהזכיר ד"ר גרינשפן בעדותו. לפיכך, לסוגיות המנייע לביצוע המעשה חשיבות בלתי מבוטלת ועל מנת להקים את הסיג לחזקת האחוריות הפלילית יש להצביע על קשר בין המחלה לבין המעשה ומנייעו.

כאן המקום להבהיר כי אין לקבל את טענת ב"כ הנאשם, המבוססת במידה רבה על עמדתו של ד"ר פוקס, ולפיה בשים לב לחריגות התנהגותו של הנאשם ולחסור היגיון הטמון בה, יש להניח כי ביצע את מעשה ההצתה בשל מחלת הנפש

מןנה הוא סובל, לפחות ברמה המקימה ספק סביר באשמו. על פי זהה זו, היה ומדובר באדם שאין לו עבר פלילי ובעהדר סיבה הגיונית להאשים את המשטרה בעיקול חשבון הבנק שלו, לאיים על שוטרים או להניח כי בכוחם לסייע לו, יש להניח כי התקשר למטרה וביצע את ההצעה על רקע מחלתו הנפשית דווקא. כאמור, המעשים החריגים שביצע הנאשם מעידים כשלעצמם על כך שפועל בהשפעת המחלתה.

מדובר אכן בטענה שותת לב, אך יש בה ממש הנחת המבוקש, ובית המשפט העליון אף הבHIR בעבר כי אין בה ממש. כך למשל, **בעניין בחטזה**, דחה כב' השופט עמיד טענה דומה ולפיה עצם דקירותו למ摹 של חבר, ומה שנראה כרצת שרירותי, מעיד על מצבו הנפשי של המערער, ודומה כי הדברים נכוונים גם לעניינו בבחינת קל וחומר, כשמדבר בעבירה הצעה גרידא:

"טענה זו אני מתקשה לקבל. כמו שיאסביר על מדין נתקלים אנו מעשה של יום ביום בנסיבות ובנסיבות שעצם ביצועם אינו מתישב עם אמות מידת האדם הסביר. לא די בכך שפלוני ברור מיתה משונה ואכזרית לאלמוני, מעשה שאינו נתפס אצל אדם מן היישוב, כדי שנאמר כי פלוני סובל מאי שפויות. אין אדם חוטא אלא אם נכנסה בו רוח שטות, אך יכול ותאה זו 'רוח' בלבד אשר אך עצם מעשה העבירה מעיד על קיומה (ע"פ 61/187 פנו נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד טז 1105 (1962) כפי שצוטט בעניין פלונית)".

ברוח זו יש גם לקרוא את דברי ד"ר גרינשפן בחקירה הנגידית, עליהם ביקש הסגנור המלמד להתבסס. ד"ר גרינשפן התייחס אמן לשיחות הטלפון שקיים הנאשם עם מוקדני המשטרה כפעולות חסרות שיפוט, אך ברוי כי כיוון בדבריו לכך שפעולות אלה לא היו הגינויים במובן זה שלא היה בהם כדי לקדם את מצבו של הנאשם. על רקע זה הדגיש בעדותו גם את הкус העז שאחז בנאים כתוצאה מעיקול כספי ואת האפשרות כי פועל מתוך סערת רוחות, עצם וקוווי אישיות אנטישית חברתיים, ומכל מקום ללא כל קשר סיבתי למחלתה.

על רקע דברים אלו רأוי יהיה לשוב ולהזכיר ממצאים אחרים קבעתי בהחלטתי מיום 19.12.16, המהווה כאמור חלק בלתי נפרד מהכרעת הדין הנוכחית. במסגרת אותה החלטה מצאתי כי הכוח דבר קיומו של מניע מובהק מצד הנאשם לביצוע ההצעה, כמו שהוא ונדייזם, מתוך רצון לפגוע בסדר הציבורי, על רקע העוויל שחש שנעשה לו בשל עיקול משכורתו בבנק הדואר. כפי שפורט באותו החלטה בהרחבה, חש הנאשם כעוס ביותר ועצבני, לאחר שניסינו למשור את משכורתו בבנק הדואר, ועל רקע זה אף התקשר שלוש פעמים למועד 100 והבהיר בכל אחת מהשיחות באופן שאינו משתמש לשתי פנים כי בכוונתו לבוא חשבון עם הרשות, לנוכח העוויל הכבד שנעשה לו.

בשיחה הראשונה מסר כי יעשה "ונדליזם", בשניה כי "יזין... את כל המקום" ובשלישית כי יתן "מקסימום אפוקליפס". והנה, לא חלפו אלא מספר דקות מאז הסתיימה אותה שיחה אחרונה, וה הנאשם מצא עצמו לצד הרכב, שחלוונו שבור, וכשל הדירוש לו לביצוע ההצעה מוחזק בידיו. בחולוף פרק זמן כה קצר ועל רקע עצמת הкусם והתסכול שביטה, הכוח דבר קיומו המובהק של מניע למעשה. כפי שניתן לראות מדבר במניע אשר אינו קשור לכארהה קשר כלשהו למחלת נפשית זו או אחרת, ואשר עומד בפני עצמו ללא צורך במתן הסברים נוספים מתחום בריאות הנפש. עמד על כך אף ד"ר פוקס עצמו כאשר אישר כי אכן מדובר באדם ללא מחלתה, היה מסכים עם הטענה כי פועל מתוך כוונה להtentكم.

חומר הראות שנפרש בפני מקרים אפוא מניע מובהק להצתת הרכב, מניע אשר אין לכאהרתו בין המחלוקת הנפשית ממנה סובל הנאשם דבר וחצי דבר. בנסיבות אלה, אין בטענות ההגנה לפיהן מדובר בפעולה בלתי סבירה או בלתי אופיינית מצדו של הנאשם כדי לבסס, ولو באופן ראשוני, את הטענה כי فعل על רקע מצבו הנפשי, ועל מנת לעמוד בנintel המוטל עליו היה על הנאשם להציג ראיות המקיימות ספק סביר בנוגע לשלושת התנאים שפורטו לעיל, לרבות בסוגיות הקשר הסיבתי בין המחלוקת לבין מעשה.

בפועל, למעט אותו שינוי גרסה מאוחר, אשר נזנחה בנסיבות, בדבר ביצוע הוצאה בשל קולות ששמעו הנאשם, לא טען הנאשם מעולם, לא בשלוש הודעותיו במשטרתו ואף לא בשיחותיו ובדיקותיו הרבות במהלך אשפוזו, בהן נשאל פעמים רבות לגבי הוצאה, כי הצית את הרכב בשל מחלוקת הנפשית. טענה זו אף לא עלתה בבדיקה המאוחרת של ד"ר פוקס, ובוחות הדעת נ/1 אין כל תתייחסות לקשר בין המצב הנפשי לבין ביצוע המעשה, זולת האמרה הלקונית לפיה הנאשם לא חש בטוב ולא הבין את הפסול במעשה, והקביעה, הבלתי מבוססת, כי די בעצם המחלוקת הפעילה כדי לקבוע כי לא הבין את הפסול שבמעשה. עיון במסמכים הרפואיים המפרטים את טיבן של מחשבות השווא וההלווציניות מהן סבל הנאשם, לא מגלים אף הם כל קשר ענייני למעשה הוצאה, וחווות דעתו של ד"ר גרינשפן בדבר העדר כל קשר סיבתי מעוגנת לפיקח היטב במצבים הרפואיים.

בהקשר זה אין מנוס מלהסביר ולהזכיר את בחירתו של הנאשם שלא להעיד להגנתו. התיחסות לכך בחלק הראשון של הכרעת הדיון, בהחלטה המפורטת מיום 19.12.16, ביחס לאו הצגת תרחיש חלופי שכוכבו לספק הסבר סביר למסקנות הנגזרות מצבר הראות הנסיביות המבוססות אחראותו של הנאשם למעשה הוצאה, אך הדברים לרלבנטים גם בהקשר הנווכחי. ככל שמדובר הנאשם לבסס את הטענה כי בשל מצבו הנפשי היה חסר יכולת של ממש להבין את הפסול שבמעשה, מצופה היה כי יעלה על דוכן העדים ויחשוב את עצמו לחקירה נגדית, במהלך ידרש לספק תשיבות לנחותים רבים וכבדי המשקל עליהם הסתمرا ד"ר גרינשפן. משנמנע הנאשם מלעשות כן, אין די בקביעות הכלליות, הלקוניות והבעיתיות שבחווות הדעת של ד"ר פוקס כדי להקים את הספק המבוקש, ומה גם שכדוע, עצם בחירתו של הנאשם להימנע מהעיד עשויה לשמש לחובתו ואף להוות חיזוק ואפיו סיווג לריאות התביעה, כאמור בסעיף 162 (א) לחס"פ.

עמדתו של ד"ר גרינשפן אף עולה בקנה אחד עם התנהלותו של הנאשם במהלך חקירותיו במשטרתו ועם המידע שמסר שם. ההודעות שנגבו ממנו תועדו בתיעוד קולי וחוותי, כך שניתן להתרשם באופן בלתי אמצעי ממצבו ומדבריו על ידי צפיה בדיסקים הרלבנטיים. הדיסק ת/26, המתעד החקירה ת/24 מיום 19.5.10 בשעה 19:36, משקף למשל את נסיבות מסירתן של אותן אמרות "מחשידות" שהזכיר ד"ר פוקס בחווות דעתו ובעדותו, ולאחר צפיה בהן אני נוטה להניח כי אולי היה ד"ר פוקס צופה בתיעוד החווות לא היה מעלה תמיינות כלשהן לגבי אותן אמרות ולא היה מעלה אפשרות בדבר קשר אפשרי ביניהן לבין מצבו הנפשי של הנאשם.

אם נתיחס לצורך הדוגמה לביטוי "אפקילפס", המוזכר בדבריו ד"ר פוקס כאמירה "מוזרה", הרי הצפיה בדיסק מבהירה את ההקשר ומסירה כל מזירות. מדובר במקרה אחד הביטויים המאיימים בהם עשה הנאשם שימוש בעת שהתקשר למועד המשטרה עבור הוצאה, ובחקירתו במשטרת הוא דואג לספק לכך הסבר. ודוק, כפי שציין התובע, בעת גביית הودעה זו טרם היו חוקרי המשטרה מודעים לשיחות הטלפון עם המוקד ולתוכנן, ומדובר במידע שנודב על ידי הנאשם מיזמתו שלו. ובכן, צפיה בדיסק ת/26 בmeno 37:40-37:00 מוגלה כי בمعנה לשאלות החוקרת מסר הנאשם כי התקשר

למוקד 100 "ולא אכחיש שאמרתי שהיא אפוקליפס". מיד לאחר מכן שואל הנאשם את החוקרת: "את יודעת מה המילה אפוקליפס אומרת?" ומשיב: "סוג של יומן דין גלובלי". לאחר מכן מסביר הנאשם "התעצבנתי אז אמרתי את זהה, סתם מילימ... בטח זה מוקלט בתchnerה...".

אין אפוא בשימוש במילה אפוקליפס במהלך החקירה כל דבר מוזר או נטוול הקשר. מדובר בהסבר שמסר הנאשם מיוזמתו לאחד הביטויים המאיימים שהשميع בשיחות המוקדמות יותר עם מוקדני המשטרה, הסבר שנועד להפחית מהונורת הביטוי ולשכנע כי מדובר באינוי סרק שנאמרו מתיוך כעס, וזאת על רקע הבנותיו כי סביר שאוותן שיחות ואמרות מאיימות הוקלטו. לפיכך, לא רק שכן מדובר באמרות מוזרות או פיסיקוטיות, אלא שדבריו של הנאשם בנוגע לאמירה זו מעידים לכואורה על הבנה عمינית של הסיטואציה, על מחשבה צלולה, על הבנה בדבר המשמעויות הריאתיות של אותן אמרות לחובתו, על החשש כי יביאו להפלתו במעשה אסור ועל ההבנה כי שיחות מעין אלה מוקלטות. דוגמה זו מתיישבת היטב עם הרושם הכללי המתkeletal מצפיה בדיסק של אדם אשר מבין היטב את המិוחס לו ואת השאלה שನשאל, משיב בשטף תשובה מאורגנת וענינית, זוכר היטב את האירועים, מחזק בשיפוט חברתי תקין ושמור לחלוין מבחינה קוגניטיבית, בדיק שקבע ד"ר גרינשפן.

גם באמירה "המוזרה" הנוספת שהזכיר ד"ר פוקס, בדבר "כוחות החלל", אין כל ממש. צפיה בדיסק T/26 במונה 49:30-50:30 מגלה כי בمعנה לשאלת אם דייר היום בטלפון משיב הנאשם: "**עם המשטרה, כוחות החלל, האגדה האלוהית הצבאית**". תשבות מעין אלו עשויות היו לעורר סימני שאלה, אלא שמיד לאחר מכן פורץ הנאשם בצחוק, שואל "**איך זה נשמע?**" וניכר בבירור כי הדברים נאמרו בבדיקות הדעת. מסקנה זו אף מתחזקת, כאשר בمعנה לשאלת חזרת נזכר הנאשם ומשיב ברצינות כי ניסה גם להתקשר לחבר מגדרה בשם אנדרי גנדין, אך לא הצליח להשיג אותו. התשובות, אפוא, אינן מוזרות, אלא עניות ושותפות ומצביעות לכואורה על הבנה מלאה של הסיטואציה. בנסיבות אלה מקובלת עלי קביעתו של ד"ר גרינשפן כי ניתן להסתמך על אמרתו המפורשת של הנאשם בסופה של אותה חקירה, לפיו הוא מודיע היטב לפטול שבמעשה הוצאה ולאיסור החוקי להוצאה, כפי שעולה מפורשות בדבריו בת/24 ש' 206-209 (בדיסק T/26 החל ממונה 10:03).

אבלויר כי אין חולק על כך שבמועד גביהת ההודעה, פחות מעשר שעות לאחר הוצאה, היה מצבו הנפשי של הנאשם לקוי ונitin אף להבחן בכך שהוא מגלה לעיתים חמודות עמוקה לשאלות החוקרת ואף מיחס לעצמו יכולות חריגות, כגון בתחום השפט, הדמות וторות נסתרות. עם זאת, תומכת הצפיה בדיסק באופן מובהק במסקנותו של ד"ר גרינשפן בדבר האפשרות להסתמך על דבריו של הנאשם בנוגע להבנת הפטול שבמעשה הוצאה ובדבר האפשרות להטיק מהאסטרטגיות בהן בחר הנאשם לעשות שימוש בחקרותיו, אסטרטגיות של הכחשה ומתן הסברים הגיוניים חלופיים למשינו, כי היה מודיע היטב למשים, לפטול שביהם ולאיסור שחיל עליהם. אזכור שוב כי הודהה זו נגבהה שעות ספורות לאחר האירועים ועוד לפני החלeminו של הנאשם לקבל טיפול אנטישיקוטי, כך שמצוב מחלתו בעת גביהת ההודעה לא היה שונה מהותית במצבו בעת ביצוע הוצאה, והמסקנות הנוגעות להבנתו בעת החקירה יפות גם לשעת המעשה. גם ההודעות הנוספות, שאף על האמור בהן נסמן ד"ר גרינשפן, נמסרו בטוחן של ימים מעטים לאחר האירוע, עוד לפני הגיעו הביא הטיפול התרופה לייצוב מצבו הנפשי של הנאשם, כך שניתן ללמידה גם מהן על הבנותו של הנאשם את מעשיו ואת הפטול הטמון בהם.

אם נסכם את כל שנאמר לעיל, אז ממכלול הראיות שהוצגו מתחייבות המסקנה כי הנאשם לא עמד ولو בנטל הראשוני להקמת ספק סביר בנסיבות תחילה סיג אי השפויות. אין חולק כי בעת ביצוע המעשה היה הנאשם נתון תחת השפעת מחלת נפש فعلיה, אך לא הוצאה תשתיית ראייתית המבוססת את שני התנאים הנוספים בדבר חוסר יכולת של ממש להבini את הפסול שבמעשיו ובדבר הקשר הסיבתי בין המחלתה לבין חוסר יכולתו. עמדתו המקצועית של ד"ר גראנשפן בדבר העדר קשר סיבתי כלשהו בין המחלתה לבין מעשה הרצפה, מקובלת עלי באופן מלא. לעומת זו, לא רק שהוא מבוססת על הסתכלות ארוכת טווח בנאשם בזמן אמת, אלא זוכה גם לחיזוקים ועיגונים רבים ומשמעותיים במכלול הראיות שהוצגו, כגון בקיומו של מניע מובהק לביצוע המעשה, שאין ביןו לבין המחלתה דבר וחצי דבר, בתוצאות הבדיקות הפסיכיאטריות שנערכו לנאשם בתקופת אשפוזו במ"ן ובתשובות שמסר הן לחוקריו במשטרה והן לרופאים המתפלים והמאבחנים במהלך החקירה. חוות דעתו של ד"ר פוקס, לעומת זאת, אינה רואה לאמון או לאימוץ, בהיותה לקונית, בלתי משכנית, בלתי מבוססת בריאות כלשהן ובלתי توאמת את הוראות החוק והפסקה.

לאור כל האמור לעיל, ולאחר שמצאתBH הקדמתה כי הנאשם ביצע את מעשה העבירה שייחס לו על רקע הטעם שחש בעקבות עיקול כספיו, ומשלא נוצר ولو ספק סביר בדבר תחולתו של סיג אי השפויות, אני מרשים את הנאשם בעבירה שייחסה לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ט' שבט תש"פ, 04 פברואר 2020, במעמד הצדדים